

1181

מ.א.

פרוטוקול 119/ב

מלישיבת ועדה הכטפית

מיום ג' י"ט בטיוון חשי"ז - 18.6.57

בשעה 08.40

השתתפו:

- י. גורי - היו"ר
- י. אפרתי
- א. בהיר
- י. בדר
- י. בן-אהרן
- א. הראפליד
- מ. חזני
- י. טפיר
- י. סוזאייב
- י. קרגמן
- י. פורדר
- ח. רובין
- י. שועמן

מוזמנים:

מר בן-דרור - מ"מ הממונה על התקציבים.

סדר-היום:

המשך הדיון בתקציב מטבע חוץ.

היו"ר י. גורי:

אני פותח את הישיבה.

בטרם נעבור על טעיפי תקציב מטבע חוץ, נשמע תשובות מר בן-דרור על שאלות חברי הועדה שנשאלו בישיבה הקודמת.

מר בן-דרור:

לשאלתו של מר טפיר, מה הן ההכנסות מיצוא ההדרות הכלולות בתקציב מטבע זר - חלק מההכנסות הכלולות בתקציב מטבע החוץ נובע מהיבול של השנה שעברה וחלק מהיבול של החורף הבא.

לשאלתו של מר ספיר, האם ידוע לנו הטכום של הפצויים האיטיים שאינם מועברת ארצה - לדאבוננו אין לנו ידיעה על כך. יש לנו מחשבה שיש חלק כזה שאינו מועבר ארצה, אבל את הטכום איננו יכולים לדעת.

אשר להערתו של מר ספיר שטעיפי ההכנסה, העברות חרן, אינו מתאים לטטיטטיקה של מרכז ההשקעות, שמטפריו גדולים יותר, הערה זו נכונה, כי כאן כלולות רק העברות הון בסחורות, ואינן כלולות העברות הון לשם הוצאה מקומית. כאשר מטקיע מביא הנה ציוד, הציוד נכלל, אבל כאשר הוא מביא חמרי גלם או סחורות כמעט מוכנות ביבוא ללא תשלום וזה מיועד לתצרוכת מקומית - זה אינו נכלל בטעיף זה. טעיף זה אינו כולל גם את ההשקעות הגדולות המיוחדות שאנו מחכים להן, כמו ההשקעה במפעל הזהררית, שיכנסו לתקציב ב'.

אשר לטכום המוגדל על הפרמיות, הוא נובע מכמה וכמה טיבות: א) הגדלת הפרמיה עצמה מ-50 עד 70 גרוש ומ-70 עד 85 גרוש; ב) הגדלת הייצוא שאנו מעריכים אותו; ג) טכום זה מיועד למתן פרמיות למצרכים שעדיין לא קבלו פרמיות וכן לפעולות מיוחדות לעידוד הייצוא לשווקים חדשים ולנטינות יצוא חדשים.

לשאלתו של מר סוזאייב ביחס לליברליזציה, אינני יכול לציין את רשימת המצרכים שבחכנונו להכניס לליברליזציה של היבוא. בחוק תקציב ישנה מטפר מצרכים כאלה, אלא שאינני יכול להודיע עליהם בטחם יטיים משרד המטחר והתעשייה את ההכנות הטכניות. בדרך כלל אנו מכניסים טעיף לתכנית הליברליזציה של היבוא כאשר אנו מניחים שהוא לא יעלה לנו הרבה בטעיף התצרוכת.

לגבי יבוא מזון טאל מר סוזאייב, האם איננו לוקחים בחשבון הגדלת היבול המקומי בדברי ההסבר, עמ' 44, צחם יכולים לראות את התפתחות ענף המזון מהתקציב של אשתקד עד התקציב של השנה. בטעיף המזון לקחנו בחשבון הגדלת היבול המקומי, אלא שחלו שנויים במחיריה וכל שנוי במחיריה משפיע על הטכום הכללי. בטעיף זה חלה השנה עליה של 5,5 מליון דולר, וזה בעיקר בטוכר.

ז. סוזאייב: האם ערכתם תקציב מטבע זר למזון לנפש?

מר בן-דורר: על כך עניתי בישיבה הקודמת.

ז. סוזאייב: נכון שמחירי היבוא עלו, א ל בחקלאות בכל זאת

הטקיעו מליונים והגדילו את הייצור המקומי. מדוע אין זה ניכר בתקציב מטבע חוץ למזון?

מר בן-דורר: הגידול הנובע מעליית מחיריה הוא 5,5 מליון דולר,

ואילו היבול המקומי הקטין את יבוא המזון ב-3,2

מליון דולר.

לשאלתו של מר סוזאייב - מהי התחזית לגבי ייצור מזון, איננו יכולים ללכת בכל המצרכים להחלפת יבוא בייצור המקומי, כי אנו רוצים לעשות גם ייצוא. אף פעם לא נוכל להגיע לייצור חיטה לכסוי מלוא התצרוכת של אוכלוסיית ישראל. אנו עושים משהו בכיוון הפוך. אנו מייצרים חיטה קשה ומחליפים טון חיטה קשה בטון ורבע חיטה רכה. בחיטה, ארז, פולי קקאו, תמיד יהיה לנו יבוא. את נגביר את ייצוא פרי החדר, יהיה לנו במה לקנות מצרכים אלה. לגבי מצרכים אחרים נתקרב לחלק גדול יותר מהתצרוכת, אבל אין לשער שנגיע לספוק מלא של התצרוכת. בטוכר נגיע אולי לייצור מחצית התצרוכת. נתקדם בייצור שמנים, למרות שכאן אנו עושים ייצוא לשם יבוא, כי יותר כדאי לנו למכור את הבטנים לפצוח. בייצור דגים אנו עשויים להגיע לספוק מלוא התצרוכת. בשר הבאנו רק מעודפי המזון בחינם או בחצי חינם. הוא הדין לגבי חמאה וגבינה. אנו נזדקק תמיד ליבוא מזון, גם כאשר נגיע לעצמאות כלכלית.

ש. דיין:

אמרת שבשר אנו מביאים מעודפי המזון. אך למעשה אנו מוציאים דולרים להבאת בשר כדי למכרו בלירות במקום שהחושבים שאכלו ירקות הם אוכלים בשר.

מר בן-דרור:

הבשר שאנו מקבלים מהעודפים אינו עולה בדולרים. מר טוזאייב שאל, מהי התמונה של החובות לזמן קצר. התמונה אינה מעודדת כלל וכלל. אם נסתכלו על טבלת חובות המדינה בדברי ההטבר חראו שט"כ של החובות עלה מ-31.3.56 עד 31.3.57 מ-472 מליון דולר עד 532 מליון דולר. גידול החובות בלי מלווה הפתוח ומלווה העצמאות הוא מ-261 מליון דולר עד 271 מליון דולר, זאת אומרת ב-10 מליון דולר. אבל האמת היא שהתמונה היא קודרת הרבה יותר.

מ. חזני:

האם זה כולל את הוצאות הבטחון?

מר בן-דרור:

זה כולל חוזים, שטרות והתחייבויות ממשיות.

החובות לזמן קצר עלו מ-30 מליון דולר ל-63 מליון דולר, כלומר - הם הוכפלו. וזהו המודד למצב הקשה של המדינה במטבע חוץ, כי עברנו למסון מהיר אל הפה. החובות לזמן בינוני קטנו מ-75 עד 65 מליון דולר, היינו - קטנו ב-10 מליון דולר; והחובות לזמן ארוך גדלו מ-360 מליון דולר ל-404 מליון דולר, גידול של 38 מליון דולר.

בטיבות, אנו נוריד את מלווה הפיתוח ומלווה העצמאות, החובות לזמן ארוך קטנה ב-12 מליון דולר, החובות לזמן בינוני קטנו והחובות לזמן קצר גדלו. זה מצב קשה המקשה על כל בעיות הממון, ומעמיד אותנו במצב של מחיחה מתמדת, בפרט שהרזרבה שלנו במטבע חוץ קטנה גם היא.

ז. טוזאייב:

עיקר החובות לזמן קצר - מה אופיינים?

מר בן-דרור:

אשראים בנקאיים וחובות לטפקים.

מר טוזאייב שאל, את נסיצתו של שר האוצר לחו"ל כלולה בתקציב. היא אינה כלולה בתקציב, ואם הוא יביא עמו משהו מנסיעה זו, נוסיף זאת לתקציב ג'.

מר בדר שאל - מתי נצא מהגרעון במאזן המסחרי של המדינה.

של המדינה.

הכנסנו לסדר היום את שאלת המאזן המסחרי, וכאשר נדון בה יהיה מקום לשאלה זו של מר בדר.

היו"ר י. גורי:

מר קלמר שאל - מדוע הוקטן הסכום של יבוא המוסדות בתקציב 1957/58. הקטנה זו נובעת בעיקר מהליברליזציה שחלה במצרכים מסויימים, שהמוסדות יכולים לקנותם בארץ ולכן הפסיקו להביא מחו"ל.

מר בן-דרור:

לשאלתו של מר בן-אהרן ביחס להבאת תקציב מטבע חוץ בצורת חוק לכנסת, אני מתקפק את זה אפשרי, כי אלה אינם כספים שהממשלה מוציאה, אלה הם אומדנים לגבי הוצאות המשק. מספר טעימים תלויים בהחלטות מרצון ורוב הטעימים נקבעים על ידי מדיניות המטבע חוץ. מכל מקום, אינני בקיא בזה מבחינה חוקית, אבל נדמה לי שיהיה זה קשה מאד להביא את תקציב מטבע חוץ בצורת חוק.

אשר לחברות הפועלות בחו"ל - חברת "קרגל",
המועצה לשיווק פרי הדר וחברות אחרות מחזיקות משוואה בחו"ל.

היו"ר י. גורי: ועתה אנו עוברים לדיון בטעיפי תקציב מטבע חוץ.

י. בדר: אני חושב שאנו טועים טעות יסודית באותה דיון זה, כי אין מצפים מאתנו שנעבור על כל טעיף וטעיף ונאשר אותו, הואיל וחקציב זה יש בו שני סוגי טעיפיה: טעיפיה שהם בבחינת אומדן

וטעיפיה שהם בטוי להחלטות אדמיניסטרטיביות, אני הייתי רוצה לרצות את התקציב הזה מתורגם לשמות, שמות של פירמות וטוהריות.

השבוע עברתי על 3 התקציבים האחרונים של מטבע חוץ, ונוכחתי לדעת כי בכל תקציב ותקציב יש התקדמות טכנית נכרת מאד. אבל מה שנוגע לתכן, מבחינת מצב המטבע החוץ של המדינה, כל תקציב הוא גרוע יותר ויותר.

כל הכבוד למר בן-דרור, אבל דיון על מטבע חוץ צריך להתקיים בנוכחותם ובהשתתפותם של האחרים לקביעת מדיניות החוץ.

אשר להצעתו של מר בן-אהרן לדון בכנסת על תקציב מטבע חוץ, אני חושב שיש לה הצדקה רבה. ולכן הצעתי היא להקדים דיון בכנסת לדיון בוועדה.

היו"ר י. גורי: לחלק מהדברים שאמר ד"ר בדר, אני מסכים, ואילו חלק מהם אני שולל. אני מסכים שיכול וצריך להיות דיון בכנסת על מדיניות המטבע החוץ ולא על תקציב מטבע חוץ, ויש הבדל בין השניים. אנו יכולים להביע משאלה שייצרך דיון על מדיניות המטבע החוץ במליאת הכנסת. אבל עכשו אנו עוסקים בתקציב מטבע חוץ, וכאן יש שתי אפשרויות של דיון. אני מבין שיש בעיות מיוחדות המהייבות דיון בנוכחותו של שר האוצר ושר המטח והתעשייה, על בעיות אלו אפשר לדון לאחר שנעבור על כל טעיפי התקציב, והרי זוהי המטרה. שר האוצר המציא לנו את התקציב של מנת לשמוע דעתה של ועדת הכספים, אם היא עומדת מאחורי התקציב או היא חולקת עליו. כדי להשיב על שאלה זו, אנו צריכים לעבור על טעיפי התקציב.

י. בדר: אולי יגיד לי היו"ר לפי איזה קנה מידה אני יכול לדון על כל טעיף וטעיף בתקציב זה? אני עומד על הצעתי להקדים דיון כללי ומליאת הכנסת.

היו"ר י. גורי: אינני שולל את הצעתך. אני חושב שמוטב לעבור על טעיפי התקציב, אבל כרצונכם, אינני מוכן לההרג על כך.

י. בן-אהרן: לי נראה שאין כל קושי בדבר שכל חבר ועדה יערוך את הבעיות הנראות לו כרציניות כאשר נעבור על טעיפי התקציב. לכן אני מציע לעבור על טעיפי התקציב. אבל מאידך חושב אני, שבעיקרו של דבר אודך מר בדר בגישתו לענין באופן כללי, שאין ערך שהועדה תדון על כל פריט ופריט בתקציב זה. אבל במידהוכל פריט נוגע בבעיה רצינית מטויימת, נדון בו.

י. ספיר: נראה לי שנכונה ההנחה, שתקציב זה על כל משמעותו ראוי להיות נדון בכנסת.

היו"ר י. גורי: תקציב מטבע חוץ או מדיניות מטבע חוץ?

גו תקציב המדינה שנו מבליטים לכנסת באורח ספר
תקציב ודלים על המדיניות.

י. טפיר:

היו"ר י. גורי: אבל לדיון בתקציב יש פרוצדורה מטויימת. התקציב
מוגש בצורת חוק, הוא נדון בקריאה ראשונה, מועבר
לוועדת הכספים והיא מחזירה אותו לקריאה שניה והשלישית.

י. טפיר: אני מוכן להסכים לדיון בכנסת על מדיניות מטבע החוץ.
אני מצדד בזכות הדעה, שטוב לקיים את הדיון על תקציב
מטבע חוץ בצמוד לדיון על המאזן המסחרי. אבל מבחינה חוקית, הייתי רוצה
לדעת מה הממשלה כפופה להחלטת בעדת הכספים ביחס להוצאת מטפיה צלה.

י. בדר: לפי החוק מחליטה הכנסת על תקציב הממשלה, פירוש
הדבר הואצאות שהממשלה עושה. תקציב מטבע חוץ אינו
כולל הוצאות הממשלה, אלא הוצאות יוצאות ותקציב רשיונות.

היו"ר י. גורי: אבל הממשלה אינה יושבת באפט מעשה. מה אפריל
כבר עברו 3 חדשים, ואם נטלים את הדיון בתקציב
מטבע החוץ באוגוסט שוב יעברו 3 חדשים. אם המטרה היא להמליץ על שנויים
בתקציב, צריך לעשות זאת בעוד מועד, על מנת שיהיה זמן להכניס שנויים אלה.

ולכן אעמיד להצבעה את שתי ההצעות, הצעת מר בדר
להקדים דיון במליאת הכנסת על תקציב מטבע חוץ, והצעת אני - לעבור על
טעמי התקציב.

ה צ ב ע ה

הצעת מר בדר - נדחתה

הצעת מר גורי - נתקבלה

היו"ר י. גורי: בהתאם להצעה שנתקבלה, שנו עוברים לסעיף 1 של
תקציב מטבע חוץ - "ייצוא חקלאי".

י. טפיר: נפרי הדר יש עליה ניכרת. מה נכלל מתוך עליה
זו בתקציב מטבע החוץ?

אני מבין שכאן לקחו בחשבון גידול יצוא פרי הדר ב-8,5
מליון דולר. אולם ההנחה היא כי בשנה הבאה לא יהיה היכול גדול יותר
מאשר היה בשנה זו. אני מוכן להרחיק לכת ולומר, שאינני מצפה גם למחירים
שהיו בשנה זו. על יסוד מה אפשר להביא בחשבון עליה פצח שהביאו בחשבון
בתקציב מטבע החוץ?

י. אפרתי: השנה הגיעו ההכנסות מיצוא פרי הדר לסכום גדול יותר -
47 מליון דולר.

י. טפיר: מדוע טכום זה אינו מופיע כאן?

מר בן-דרור: כי כאן אינן רשומות ההכנסות למעשה. *
למעשה הכניס יצוא פרי הדר 45,020,000 דולר.

י. טפיר: בנוגע לתוצרת החקלאית, האם ההכנסה בפועל הייתה
למעלה מ-4 מליון דולר?

מר בן-דרור: בפועל ההכנסה הייתה פחות מ-4 מליון דולר.

י. ספיר:
אני רוצה שהגידול העיקרי חל ביצוא בטניה, ביציה ובננות. הייתי רוצה לדעת אם אומדן זה מתבסס על הנחות מטריויות, ואם כן - מה הן?

י. קרגמן:
הייתי רוצה לדעת מהו טכום היצוא לייצור המיועד לייצוא, על מנת שנדע מה הוא הערך המוסף.

מר בן-דרור:
כל זה מפורט בעמ' 19 של דברי ההסבר.

ש. דיין:
כמה דונמים פרי הדר ישאו השנה פרי יותר מאשר בשנה שעברה?

אשר לייצוא ביציה, אני רוצה לפי האומדן שהפעם אתם רוצים אפשרות לייצא הרבה יותר ביציה. אבל לפי הציוד במשקים אפשר יהיה לייצא הרבה פחות. אם מדיניות הממשלה תהיה כזאת שלא יחסרו גרעינים וכוונצאה מכך יהיה צורך לשחוט את העופות, כי אז אפשר יהיה לייצא יותר ביציה

י. אפרתי:
לשאלתו של מר דיין ביחס לפרי ההדר, אני יכול לומר, שלמרות שהשנה יתווספו 300 אלף תיבות מהמטעים החדשים, אין סיכויים לייצוא גדול יותר מאשר אשתקד, כי הערכת היבול כיום היא יותר נמוכה מאשר היחה אשתקד.

ש. דיין:
מהו השטח שנוסף?

י. אפרתי:
20 אלף דונם.

א. בהיר:
אני מניח שהאומדן של 1,2 מליון דולר מייצוא ביציה הוא מופרז. האם נכונה הנחתי זו?

הייתי רוצה לדעת אם העליה בייצוא ירקוח בעונת החורף שעברה מאמתת את האומדן שהכנסתם לתקציב הנוכחי?

מה נעשה בכדי להגדיל יצוא הירקות?

מה נעשה בכדי להגדיל ייצוא חפ"א, פקעות ופרחים?

י. קרגמן:
מה נעשה כדי להגדיל את הייצוא בכל אותם מוצרים שבהם הערך המוסף הוא גדול?

מר בן-דרור:
אנו דנים היום על הרחבת הפרמיות לייצוא לענפים שלא נהנו מפרמיות אשתקד, ובעיקר ענפים שבהם הערך המוסף הוא גדול, כמו ירקוח.

אשר לייצוא ביציה, האומדן מבוטט על האומדן של משרד החקלאות - 30 מליון ביציה. על יסוד המחזור בביציה בעונה זו, אי אפשר עדיין לומר אם אומדן זה מוגזם או לא.

י. אפרתי:
מהו הערך המוסף בביציה?

מר בן-דרור:
50 אחוז. באופן יחסי למוצרים חקלאיים אחרים, זה ערך מוסף נמוך. אבל באופן יחסי לתעשייה, זה ערך

מוסף גבוה.

אשר לגרעינים ללול, בתכנית זו יש 12,5 מליון דולר לאספקה ללול, ולכל הדעות זה יטפן את כל הצריכה בארץ, כמובן אם לא יקרה משהו מיוחד.

י. אפרתי:

בישיבה הקודמת הציג מר-בן-אהרן למנות ועדה לבחינת אפשרויות צמצום היבוא של מזון. יחכן שלאור אין ענין בזה, ואז לא צריך לעשות זאת. אבל אם דנים בנוקציב מטבע חוץ, אני משוכנע שאפשר לעשות משהו לצמצום יבוא המזון. אני מציע אפוא למנות ועדה זו על מנת שתברר אפשרויות אלו.

י. קרגמן:

לי נדמה שהדיון בסעיפים אלה מוכרח להתנהל בנוכחות אנשי המשרדים המספלים בהם.

היו"ר י. גורי:

אין זה עומד בסתירה למה שהצעתי. אני חושב שצריך לסיים את הדיון בסעיף זה ולעבור לסעיף אחר. אני מבין שאתה מציע להזמין את אנשי משרד החקלאות לסעיף זה. אני רושם זאת לפני ואנו נזמין אותם. ועכשו נבור לסעיף 2.

ש. דיין:

אני חומך הצעת מר אפרתי למנות ועדת משנה לדין בענין אפשרויות צמצום יבוא המזון.

י. בן-אהרן:

אני מציע להטיל על היו"ר לבוא בדברים עם הממשלה לגבי הקמת ועדה זו.

היו"ר י. גורי:

אני מבין שהכוונה היא להקמת ועדה שתדון בענין ותגיש לנו דו"ח. אם זוהי הכוונה, אני מקבל את ההצעה לס' בדברים עם שר האוצר ושר המסחר והתעשייה ושר החקלאות.

י. בן-אהרן:

אני מציע שתבוא בדברים עם השרים גם ביחס לאופי הועדה והרכבה, כי זו יכולה להיות גם ועדה של מומחים. תפקידה של הועדה יהיה לבדוק אפשרויות צמצום יבוא מזון.

ש. דיין:

לדעתי, ועדה זו צריכה להיות מורכבת מחברי ועדת הכספים, בשיתופו של אנשי המשרד, ולא להפך.

היו"ר י. גורי:

אם ועדת הכספים רוצה להקים ועדת משנה לבירור בעיה מטוימת שהיא נתקלת בה, היא אינה זקוקה לרשיון. כמובן שכאשר היא תקים את הועדה, כל המשרדים ישתפו אתה פעולה.

א. בהיר:

אני רוצה להבין, האם מר-בן-אהרן מתכוון לוועדה שתבדוק את אפשרויות הגדלת הייצוא והקטנת היבוא?

י. ספיר:

אני חושש שנמנה ועדה שתפקידה לא יהיו ברורים. אם אנו מסתפקים בבדיקת אפשרויות צמצום היבוא, זה יכול להעשות בצורה פשוטה למדי. לכן צודק מר בהיר, שועדה כזאת אינה יכולה לדון רק באטפקט של צמצום היבוא, היא צריכה לדון גם בשאלת הגדלת הייצוא.

היו"ר י. גורי:

אם ועדת הכספים ממנה ועדה, והיא נתקלת בעבודתה בצורך לבדוק שאלה נוספת, היא יכולה לעשות זאת, מבלי שנחייב אותה מלכתחילה.

הוחלט להקים ועדת משנה לבדיקת אפשרויות צמצום היבוא במזון.

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לסעיף 2 בתקציב מטבע חוץ - "ייצוא חעשייתי".

י. ספיר:

בסעיף זה מתעוררות שאלות רבות, שקשה יהיה לדון בהן מבלי לדון על בעיות התעשייה בכללן.

סר ד. בן-גוריון:

טענין זה ירטה לטענין על טווארי פזון ופזרי הדר.
יתכן והצדק אתך, ואני מוכן לקבל את החלטה.

א. בהיר:

אני מבין את הירידה העצומה באכסוזה האסמטיים?
בצבה הקודמת 500 מלף ל"י, והשנה - 300 מלף.
ידוע לי כי בזמנו תוכנן להקים מפעל שני של "דבניה". האם בוטלה התכנית?

סר ד. בן-גוריון:

לא מוכל להיב לך על כך, כי ביטול התכנית קיחד
עם תקציב הפיתוח.

א. בהיר:

אני מבקש מינפורמציה בענין זה.

סר ד. בן-גוריון:

אני מבין את כוונתך, ואני מוכן להסכים לך את
החומר.

אשר לשאלותיו של ח"כ בדר. צודק אבר הכנסת
בדר באשר להגדרה של הערך הפוסף הנקי הזהה להגדרה של ההכנסה הלאומית,
אך לא באשר למפעלי ייצוא.

לשאלתו השניה של ח"כ בדר בענין קביעת הגורמים
לקבלת פרמיות, קיומה של מתכונת לצורך זה, אומר, שלמנעים העוסקים
בכך יש תדריך הספייין את הגורמים שיש להכניסם לחישוב, ואת מלה - שיש
להוציאם מסנו.

י. בדר:

המוכל לקבל את התדריך הזה?

סר ד. בן-גוריון:

אשתדל לתת לך את המינפורמציה.
אשר לשאלתו השלישית של ח"כ בדר בענין כיוון
תכניות הקמת מפעלי ייצוא שלא לפי הקריטריון של הערך הפוסף, ברצוני
לומר, ברור כי קובע גם המחיר שבני טלם על כל דולאר של ערך פוסף.
הערך הפוסף עצמו והמחיר שבני טלם על כל דולאר הם הקובעים. במידה
והפרמיה נקבעת לפי המחיר שבני טלם על כל דולאר הפוסף הרי היא
גורם נכון, והייצור הפרטי החושב על הגדלת הייצור יפעל בכיוון הייצור
למסק בנסותו לקבל את הפרמיה. אני אומר, שייצור למען פרמיה במקרה
שקבעת את הפרמיה נכון, יכול להביא לתוצאה נכונה מבחינת האסקעה במפעלים.

הינ"ר י. גורני:

בזה נטיים היום את הדיון. אני רוצה להעיר,
שגין אנו מבהלים את הדיון הזה לפי שיטה תקינה.
השאלה היא: כיצד מוכל לטיים את הדיון בענין זה מבלי לקחת עניניהם
אחרים. בסוגי שבוךרן זו לא נחקרים.

פרטום ספר הנישומים

אנו עוברים לדיון בפירטום ספר הנישומים. הצעת
האוצר היא: לא לכלול בספר הנישומים את השכר שהכנסתם החייבת במס
בשנת 1954 היא למטה מ-3600 ל"י ולא לכלול עצמאיים שהכנסתם היתה
למטה מ-2400 ל"י.

יכול האוצר להפנות טענה אל ועדת הכספים שזה
כבר חצי שנה סמוך בתבוקטה וועדת הכספים לקיים בירור בענין זה וטעמים
שונים לא עשתה זו. עתה אנו עומדים בסוף יוני, בקשנו כבר אישור
להאריך הסועד עד סוף אוגוסט. האוצר נמצא במצב חסור להדי בענין זה,
ואם לא תקבל הצעתו - יהא עליו לערוך את החומר טהור, וספק רב אם
יוכל לעמוד בתדריך הזה של אוגוסט. משאלתו איפוא היא, אצנו צעה לפנייתו.
ברור שרבות הטענות הועלן על ידי חברי הועדה: מדוע סך של 3600 ל"י
לגבי שכריות וסך של 2400 ל"י לגבי עצמאיים? מדוע טללים בין שכריות
לעצמאיים? הועלתה גם הצעה הכללית לגבי עצמ פרטום הספר.

ד"ר ת. גרונ:

להוציא על סך של 3600 ל"י אין קשר עם ספר הנישומים.
באוק קיים טענין מיוחד המהיר לשך האוצר לקבוע
לשחרר מהגשת דו"ח שכיר שמסכורתו אינה עולה על טכום מסויים. כוונתנו
להוציא בימים הקרובים את האומר, שגדס שמסכורתו 3600 ל"י והכנסתו
הנוספת 120 ל"י לשנה - מסור מס על ההכנסה הגוספת, וכל זאת כדי
שלא יהא חייב בהגשת דו"ח.

י. מורוזוב:
הבר הכנסת ספיר דבר על ההקעה ליחידה בתעשייה, מולם בני הייתי רוצה לדעת כמה עולה למדינה הערך המוסף נטו, כי אם הוא נוסף שבתעשייה סטוייטת יש 40% ערך מוסף, יתכן ו40% אלה מינם עונים יותר מ-20% ערך מוסף בתעשייה אחרת.

א. בהיר:
בני מציע להקים וועדת משנה שמתפקידה יהיה לדון בבקשות הייצוא התעשייתי. הסכמו כבר על ועדת משנה לגבי החקלאות, ובני מציע להקים ועדה שניה לגבי התעשייה.

י. ברר:
ברצוני לשאול שאלה פשוטה: מה זה בדיוק ערך מוסף? בני מבין שלצרכי אדמיניסטרציה מחשבים את הערך המוסף לקביעת הפרטיה. הייתי רוצה לדעת איך מחשבים את הערך המוסף בענין קונקרטי.

מר ד. בן-גוריון:
קיימת יחידה העוברת בין כל המפעלים העובדים לסען ייצוא והיא הבודקת את הערך המוסף. יחידה זו סביבה בחשבון לא רק את ההוצאות על החסרים הגולמיים, אלא גם חשבון ההוצאות הטקטיות של המפעל, כולל בלאי. כן ספרידה היחידה בחשבון ההוצאות כל מה שנקבע על ידינו כערך מוחלף טווי, היינו - טווי מפני שהם על השלח אותו בלירות ישראליות, מולם המשק משלח בדולארים: דלק, חלקי חילוף ועוד. אין זה כולל אותן ההוצאות שמטילם יש לכסותן בדולארים בין אם קיים המפעל ובין אם לא, כפון: ההוצאות על מזון לפועלים.

ברור שההישור הטכני הוא הטוב. בתוך התפלגושים בלירות ישראליות של מפעל סטויים יש תשלום למפעל שני, המשלם למפעל שלישי, ולכל אחד מהמפעלים האלה חלק לא קטן במטבע זר.

אם אנטה להגדיר את הערך המוסף נוסף: שכר העבודה בארץ פלוס הוצאה על הקרקעות או אנדרת הטבע בארץ והרביית על ההון המקומי של הארץ. ועל כל אלה מוסיף את רווח היצרן. ברור שכדי לנפות את שלשה הדברים האלה יש לעשות עבודה טכנית טובה. אורך טווי הגלם שמפעל משלח עבודות ישירות בדולארים, בודקים המוטחים את ההוצאות של המפעל בלירות ישראליות.

י. ברר:
ההגדרה שנתת לגבי הערך המוסף הנקי זהה כמעט עם ההגדרה של ההכנסה הלאומית לפי גורמי ייצור.

מר ד. בן-גוריון:
אם תוציא את ההון טכנולוגי זה, אם אינך תוציא - הרי שאינך צורך.

י. ברר:
ההגדרה שלך נוספת שמבחינה רחבה אין הגדל בין ההכנסה הלאומית לבין הערך המוסף.

בני מבין שקיימת שיטה לבדיקת הערך המוסף לצרכים אדמיניסטרטיביים - לקביעת הפרטיה - מולם דבר זה צריך להיקבע בטטורות. דרושה מתכונת סטוייבת, וכל מתכונת צריכה להיות טהורה מן יותר מוסכמת.

ולבסוף, בוסף על הנושא הפילוסופי-כלכלי-מדעי עליו עומד מר בן-גוריון ובוסף לנושא המוסכם לאורך הישוב הפרטיה - יש דבר שלישי: הדרכה לתכנית יצוא, הערך המוסף עצמו אינו יכול להיות קנה-מידה לפדמייתו של מפעל. קיים גם עקרון אחר, והוא: היתרון היחסי, שאין לו שום קשר עם הערך המוסף. איני רוצה שבגיע בארץ למצב של ייצור לפען פרטיה, כי יש ביכולתו של ייצור כזה להביא לחורבה הכלכלי של המדינה.

א. בהיר:
בני רוצה פה ייצוא של צמר ונוצות בסך של 500 מלף דולאר. איני מבין למה הוכנס הטעיף הזה למטרת הייצוא התעשייתי. קומו - במטרת הייצוא החקלאי.

י. גר:
אני מציע שספר הנישואים של השנה יכלול
כל אלה שמסכורתם עולה על 2400 ל"י בין
אם הם עצמאיים ובין אם הם שכירים. אם אין הדבר אפשרי - יכלול הספר
במידה שווה כל אלה שמסכורתם עולה על 3600 ל"י. זו הצעתי.

ז. סוזנאייב:
אני מסכים, אולם גם אם זה אינו אפשרי -
אני מציע לדלוג על פירוטם הספר השנה.

ה צ ב ע ה

הצעתו של חבר הכנסת בדר - לא בתקבלה.

ז. סוזנאייב:
אני מציע לבסח את הצעתי באופן כללי: לא
יהא כל הבדל בין שכר השכירים המופיעים
בספר לבין שכר העצמאיים.

ה צ ב ע ה

הצעתו של חבר הכנסת סוזנאייב - לא בתקבלה.

הצעת האוצר לגבי פירוטם הספר - ב.ת.ק.ב.ל.ה.

פנייתו של מזכיר הכנסת ס. רוזסי

היו"ר י. גורי:
אני רוצה להביא בפני הוועדה שלשה דברים
טעמיים שעסקנו בהם בוועדת המסנה, והראשון -
פנייתו של מזכיר הכנסת ס. רוזסי בענין דירה בירושלים. (קורא סכתבו).

בסעתו בתחנת נעדה מסלתימת שמתפקידה היה
לסכם כללים לאורך נוהגים לגבי פקידים העובדים במקום אחד.
הטעמים מוסר, שבטקרה והסדור בפקידים המסלמים תפקידים חיוניים,
ועבודתם מחייבת אותם לעבור ממקום למקום - יש לאפשר להם את ההעברה
על ידי מתן הלוואה כזאת, אולם אם סך ההלוואה עולה על 4000 ל"י - אין
הוועדה יכולה להחליט על דעת עצמה, ויש להביא את הדבר לאישור ועדת
הכספים. יתכן וזכור לחברי הוועדה כי בשעתו אשרנו לד"ר בטש הלוואה בסך
14 אלף ל"י - 10 אלפים בתנאים הרגילים ו-4000 ל"י שזמן פרעונם עם
מכירת הדירה. לפי תקדים זה נוכל לתת לסר רוזסי הלוואה בסך של 8000
ל"י שהם 5000 ל"י בתנאים הרגילים ו-3000 בתנאים מיוחדים כשם שניתנו
לד"ר בטש בשעתו. אני מבין שטוב בדיאותו של סר רוזסי מוסר עליו נסיעות
מקום למקום ומסור לו לטלטל את עצמו.

אני חושב שהוועדה כולה כוועדת המסנה תתייחס
לענין בחיוב, ואם אין מערערים על כך - הענין יאושר.

י. גר:
על כך יש להוסיף, שמבחינת האינטרסים של
הכנסת ראוי שמזכיר הכנסת ייסאצ' בכנסת 6

ימים בשבוע.

בקשתו של מזכיר הכנסת - ב.ת.ק.ב.ל.ה.

צו סכס
=====

היו"ר י. גורני:

(קודם): על העורות הללו היה נוטל סס קניות. מני רוצה להזכיר לחברי הוועדה שספעת לפעם יש דין ודברים עם בעלי הטלחה השונים הטבקשים לצמצם עד כמה שפוסר את סס הקניות ולהטיל במקום - סכס. במידה ויש ביכולתו של המוצר לגבות את הסס לא דרך סס קניות אלא בצורת סכס - אין זה אלא דבר בריא גם מבחינת היחסים עם היצרנים ומני הטלחה וגם מבחינה פיסקלית.

ועדת המסנה מציעה לוועדה לאשר את הצו.

ח. רובין:

מני רוצה לבקש את יו"ר הוועדה שיודיע מעל בפת הכנסת, שסצד המוצר יש התחייבות שלא להטיל סס קניות על אותם המצרכים שהעלו בהם את שעורי הסכס.

י. בר: נכון, טוב שהצבור ידע על כך.

היו"ר י. גורני:

מני מוכן לנסח בצורה זו: מסתבר טאליו שעם אישור הצו הזה לא יטיל המוצר סס קניה על המוצרים האלה, ואם יחליט המוצר שיש לחזור לשיטה הקודמת ולהטיל סס קניות - לא יעשה את הצעד הזה ללא אישור ועדת הכספים.

ח. רובין:

החוק אינו מחייב את המוצר לקבל אישורה של וועדת הכספים במקרה של הטלת סס-קניה.

י. בר:

הצעת המשרה שלי היא: המוצר מתחייב לא להטיל מחדש סס קניה על אותם מוצרים, אלא יחד עם ביטול ההעלאה האת של הסכס. כך נפתור את הבעיה שלא יוטל סס קניה על אותם מוצרים לגביהם הוטל עתה הסכס.

היו"ר י. גורני:

מני מוכן להודיע מעל בפת הכנסת, שהמסכתה של וועדת הכספים להפליץ בפני הכנסת לאשר את הצו הזה היתה טוחנית בעקרון, שלא יוכל המוצר להטיל סס קניה חדש אלא אם יחזור המצב לקדמותו.

י. בר:

לזה אני מוכן.

ה צ ב ע ה

צו הסכס - א ו ש ר.

העברות מסעיף לסעיף
=====

היו"ר י. גורני:

ועדת המסנה של ועדת הכספים ממליצה בפני ועדת הכספים לאשר את השימוש בעודפי תקציביהם של משרדי הממשלה הבאים: המוצר לפי סכתב המסנה על התקציבים מיום 29.5.57 סס' ה/6; משרד החוץ לפי סכתב הנ"ל מיום 4.6.57 סס' ה/8; משרד החקלאות לפי סכתב הנ"ל מיום 14.6.57 סס' ה/15; משרד הפיתוח לפי סכתב הנ"ל מיום 9.6.57 סס' ה/11; משרד התעבורה לפי סכתב הנ"ל מיום 8.5.57 סס' ה/2 ותקציב תגמולים לנכים ולמשפחות הללים ושיקום לפי סכתב הנ"ל מיום 7.6.57 סס' ה/9.

ההצעה לאשר השימוש בעודפי תקציבי משרדים אלה -

ב ת ק ג ל ה

היו"ר י. גורני:
כן מטליצה ועדת המסנה לוועדת הכספים
לאשר את השינויים בתקציביתם של משרדי
המטלה הבאים: משרד הבריאות לפי סכתב המסנה על התקציבים מיום
7.6.57 מס' ה/7; משרד הבריאות לפי סכתב הנ"ל מיום 7.6.57 מס' ה/10;
משרד המסחר והתעשייה לפי סכתב הנ"ל מיום 28.5.57 מס' ה/4; משרד
התחבורה לפי סכתב הנ"ל מיום 23.5.57 מס' ה/5 ותקציב הפיתוח - שיכון -
לפי סכתב הנ"ל מיום 16.5.57 מס' ה/3.

ה צ ב ע ה

ההצעה לאשר השינויים בתקציבי משרדים אלה - בתקבלה.

י. קרגמן:
אני רוצה להציע שני תיקונים לפקודת מס-
ההכנסה:

דבר ראשון - מסירת לילה. העובדים במסירת
לילה מקבלים תוספת המצטרפת להכנסה ומסנה מנכים מס. ברור שלעובדים
בלילה יש הוצאות מיוחדות, כסו: ארוחות נוספות. הסדור בהוצאה ולא
בהכנסה. היה זמן שתוספת זו היה פטורה מס. לא כן עתה. אני מציע
איפוא לקיים סידור מיוחד לגבי תוספת לילה.

דבר שני - הנסיעות לעבודה. יש מפעלים
המסיעים את עובדיהם לעבודה ויש כאלה המקבלים תורה כספית במקום
שהמפעל בעצמו יסיעם ויחזירם. אלה המקבלים כסף אינם נהנים מהסכום
במלואו, כי תוספת זו מצטרפת להכנסה הכללית, ויש בדבר כדי להקפיץ
את המס הישול. אין זה מוצדק שסכומים אלה יצטרפו להכנסה של העובד.
הסדור לא בהכנסה אלא בהוצאה.

היו"ר י. גורני:
יתכן ונוכל לפתור את הבעיה הראשונה בדרך
אדמיניסטרטיבית. לא כן את הבעיה השנייה.
זו לא יכולה לבוא על תיקונה אלא על ידי תיקון בפקודה. רשמנו לפנינו
את הערותיו של חבר הכנסה קרגמן ונבררן עם שלטונות מס הכנסה.

הישיבה נעולה.

הישיבה נבעלה בשעה 13.15